

ממזריו של מיכלאנג'לו

מאת עוזי צור

"כל קוף בעיני אמו צבי", דוד עדיקא, גלריה ברוורמן, תל-אביב

יש פתגמים שקשה לעמוד במתיקות תבונתם. כאלה הם גם תצלומיו של דוד עדיקא, המפתים אותך בסופו של דבר ביופיים. בתערוכה הזאת עדיקא סוטה מגבולות היופי ובוחן את מחוזות ההפקר שבין הכיעור ליופי, יופי המצוי בעיני המתבונן, המצלם, המצליח להעביר אותו אל המתבונן המשני, לפתותו להאמין שהקוף יפה כצבי. עדיקא אינו חושש לגעת בשאלות של טעם - מזרחי ומערבי-אשכנזי; כזה הוא השיטוט הצילומי שלו ברחוב אלנבי, ברחובות עכו ופאריס, המתחברות למרחב מנטאלי אחד.

בתצלום של בניין שבנייתו לא הסתיימה מעולם נפרשים שטיחים ססגוניים על קירות הבטון; היופי צומח מההשלמה והניגוד והחיים ממשיכים הלאה. בעכו עדיקא מצלם פיתות נקביות הנגלות מבעד לשקית ניילון כחולה, המונחת יחד עם מזלג זכרי על מפה בדוגמת יער של עצי מחט מכוסים שלג. צמוד לקרירות החושנית של התצלום הזה, על הקיר שנצבע ורוד, תלוי צילום ורדרד-מתקתק של כלה מסולסלת שיער העושה עיניים כחולות לצלם אלמוני. בהמשך, תקריב על ורדים - מה יותר קיטש מצילום של ורדים? אך עדיקא מצליח להזין את הנדוש ביופי רגעי וחולף. כנגד זה, זר פרחים מלאכותיים בחלון ראווה ברובע בלוויל בפאריס, שבו הכיעור היה ליופי ממין אחר. ב"תבליט" דקורטיבי של עלים הנשזרים אלה באלה, עדיקא בורא תמונה של נוקטורנו אקזוטי.

תצלום אחר מציג פינה מיותרת של אולם שמחות באור יום, ומתחת למפה המופשלת נגלה העוני. בחלון ראווה לילי של חנות תכשיטים ברחוב אלנבי עדיקא מקים לתחייה, בצילום שחור-לבן מסוגנן, את יופיו האבוד של העולם הקלאסי: העדיים הוסרו כבר מהצוואר המלאכותי, והיופי המרוקן שהוסרו ממנו תכשיטיו הוא כיהלום אפל המשתקף בדפנות החלון, כפל סימטרי השואף אל עידן אחר, שאף פעם לא היה ואף פעם לא יהיה.